

Anotace rozsudku ze dne 11. dubna 2013 ve věci č. 56005/10 – *Firoz Muneer proti Belgii*

Senát páté sekce Soudu jednomyslně shledal porušení práva podle čl. 5 odst. 4 Úmluvy v tom, že vnitrostátní soud neprojednal zákonnost zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění dostatečně urychleně, a přiznal stěžovateli náhradu nemajetkové újmy ve výši 5 tis. eur. Zároveň odmítl, že by byl porušen čl. 5 odst. 1 Úmluvy.

(i) Okolnosti případu

Stěžovatel, státní příslušník Afganistánu, požádal v červnu 2009 v Belgii o azyl bez jakéhokoli průkazu totožnosti. V lednu 2010 imigrační úřad (*l'office des étrangers*) rozhodl o nepovolení pobytu stěžovatele na území Belgie a vydal rozhodnutí o správním vyhoštění s tím, že Belgie nebyla státem příslušným k projednání jeho žádosti o azyl na základě tzv. nařízení Dublin II [nařízení Rady (ES) č. 343/2003], neboť tímto státem bylo Řecko. Stěžovatel byl neprodleně umístěn do detence. Poté, co odmítl nastoupit do letadla do Athén, bylo znovu rozhodnuto o jeho zajištění podle zákona o vstupu na území, pobytu, postavení a vycestování cizinců (*la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers*). Soud první instance nařídil stěžovatelovo okamžité propuštění, a toto rozhodnutí potvrdil i soud odvolací. Státní zástupce podal kasační stížnost a argumentoval nesprávným právním posouzením věci soudem. Stěžovatel byl proto s ohledem na odkladný účinek kasační stížnosti v detenci ponechán. Kasační soud (*Cour de cassation*) rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu posouzení. Odvolací soud shledal, že odvolání proti původnímu nařízení detence bylo bezpředmětné, jelikož v mezidobě byl už vydán nový příkaz k detenci, který zajištění stěžovatele prodlužoval o další dva měsíce. Stěžovatel se proti tomuto novému rozhodnutí o zajištění úspěšně odvolal, přičemž než mohlo být rozhodnuto, byl propuštěn, poněvadž uběhly dva měsíce, na které byla jeho detence prodloužena. Stěžovatel byl nakonec propuštěn v květnu 2010.

(ii) Odůvodnění rozhodnutí Soudu

a) K tvrzenému porušení čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy

Stěžovatel namítal, že jeho prodloužené zajištění již neprobíhalo na základě řízení stanoveného zákonem, protože rozhodnutí kasačního soudu se opíralo o judikaturu soudu, kterou dle stěžovatele na rozdíl od zákona nebylo možné považovat za záruku kvality a předvídatelnosti, kterou požaduje článek 5 Úmluvy. Krom toho stěžovatel tvrdil, že belgické orgány nerozhodovaly v dobré víře.

K těmto tvrzením Soud uvedl, že požadavek zákonnosti rozhodnutí o zbavení svobody předpokládá předvídatelnost založenou na přesnosti a vyloučení libovůle, a to v okolnostech odůvodněné míře. V projednávaném případě byl stěžovatel zbaven svobody nikoli z důvodu, který byl stanoven v zákoně, ale z důvodu, který byl dovozen v judikatuře kasačního soudu. Soud nicméně považoval za rozhodující, že příslušná judikatura byla ustálená a právní zástupce stěžovatele ji nemohl neznat. Judikatura kasačního soudu byla dle Soudu dostatečně přesná, aby stěžovateli umožnila předvídat, že kasační stížnost státního zástupce má ve vztahu k rozhodnutí soudu o propuštění na svobodu odkladný účinek. Příslušná judikatura nebyla ani jinak nerozumná či svévolná, rozhodnutí o prodloužení zajištění např. neznemožnilo stěžovateli v pravidelných intervalech žádat o propuštění.

Soud dále neshledal, že by zajištění stěžovatele probíhalo v nevyhovujících podmínkách nebo že by jeho doba překročila přiměřenou dobu, která je potřeba k provedení úkonů vedoucích k vyhoštění. Stejně tak dle Soudu nelze pochybovat o dobré víře belgických

orgánů, neboť ty jednaly v souladu se zákonem a na základě ustálené judikatury a po skončení vydání konečného rozhodnutí soudu stěžovatele po vypršení dvou měsíců stanovených v rozhodnutí o prodloužení detence ihned propustily.

Soud dospěl proto k závěru, že požadavek zákonnosti vyplývající z čl. 5 odst. 1 Úmluvy byl splněn a porušení uvedeného ustanovení neshledal.

b) K tvrzenému porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy

Porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy tkvělo dle stěžovatele v tom, že se mu nedostalo urychleného a účinného soudního posouzení zákonnosti jeho zajištění.

Soud konstatoval, že stěžovatel byl zbaven svobody na 4 měsíce a pět dní. Během této doby i přes zahájení dvou řízení s cílem dosáhnout svého propuštění, žádný vnitrostátní soud definitivní nerozhodl o zákonnosti jeho zajištění; stěžovatel byl nakonec propuštěn poté, co uplynula dvouměsíční doba jeho zajištění, a tedy ještě předtím, než jeho návrh projednal kasační soud. Soud dodal, že k porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy by nedošlo pouze v případě, kdy by zajištěná osoba byla propuštěna natolik rychle, že by v takové lhůtě žádný soudní přezkum nemohl proběhnout (srov. *Fox, Campbell a Hartley proti Spojenému království*, č. 12244/86 a další, rozsudek ze dne 30. srpna 1990). Taková situace však v projednávaném případě nenastala. K porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy proto došlo.